

Bortsett fra systemargumenter og henvisning til beslagsretten til selskapets kreditorer, har ikke Sjøfjell vist til noen rettskilder til støtte for sitt syn, skriver advokat Dag Sørle Lund.

Sprekker i elfenbenstårnet

MØTER MOTBØR: Professor dr. juris Beate Sjøfjell inviterte til selskapsrettforum på Domus Nova i Oslo denne uken, men får lite gehør fra artikkelforfatteren. FOTO: IVÁN KVERME

I **Finansavisen 5. mars** svarer professor Sjøfjell på mitt og andre innlegg i debatten om den såkalte eierskapsmyten. Jeg var også tilstede på Sjøfjells seminar om samme tema senere på dagen. Professoren skal ha honnør for å skape engasjement, og antall fremmøtte på seminaret kan vanskelig tolkes annet enn som en suksess for Sjøfjells rolle som fagansvarlig for selskapsrett.

jusprofessorene og nestorene innen norsk eiendomsjus, Sjur Brækhus og Axel Hærem, skriver:
«Eiendomsretten blir etter dette et formelt begrep som kan dekke over høyst forskjellige realiteter.
[...]
Skrankene for eierens rådighet er avgrensninger, ikke begrensninger, av eiendomsretten.»

argumenter og henvisning til beslagsretten til selskapets kreditorer, har ikke Sjøfjell vist til noen rettskilder til støtte for sitt syn. En såpass radikal påstand som professoren kommer med, bør kunne underbygges rettskildemessig langt bedre enn hun hittil har gjort dersom påstanden skal kunne aksepteres.

utbytte. Hansmann understreker at det er gode grunner til å legge disse to rettighetene på samme hender:

«[...] if those who control the firm aren't entitled to its residual earnings, they have little incentive to maximize those earnings, and hence may manage the firm inefficiently.»

Dag Sørle Lund. FOTO: STEENSTRUP STORDRANGE

Sjøfjell åpnet seminaret ved å vise til den godt innarbeidede feilen vi gjør ved å bruke uttrykkene «soloppgang» og «solnedgang». Til tross for at det geosentriske verdensbilde for lengst er oppgitt av de aller fleste, henger språkbruken fra tiden før Galileis oppdagelse igjen. Bildet er imidlertid misvisende i debatten om hvem som er eiere av aksjeselskaper. Hvorvidt solen går rundt jorden eller omvendt er et faktisk fenomen som kan verifiseres gjennom observasjon.

Til tross for at tilgjengelige rettskilder klart forutsetter og direkte omtaler aksjonærene som eiere, står Sjøfjell på sitt. Hun hevder at «[s]tuderer man lov og forarbeider i sammenheng, ser man at det er aksjene som eies, og ikke andeler i selskapet.» Sjøfjell viser imidlertid ikke hva som står i forarbeidene som eventuelt skulle støtte denne påstanden. Etter min oppfatning kan man si akkurat det samme hva gjelder påstanden om at aksjonærene er selskapets eiere. Forarbeidene definerer en aksje som en eierandel i selskapet, og lovens fusjonsbestemmelser – som forutsetningsvis er sentrale ved spørsmålet om hvem som er eier – setter selv likhetstegn mellom aksjonær og eier av selskapet. Bortsett fra system-

Jeg har aldri hevdet at forholdet mellom aksjonær og selskap er tilsvarende som mellom huseier og hus. Poenget er at eiendomsretten dekker «høyst forskjellige realiteter». En slik sammenligning er derfor ikke videre interessant for denne debatten. Bestemmelsene om hvordan aksjonærene utøver og befører over selskapet, endrer ikke på det sentrale: at de er eiere av selskapet.

Konsekvensen av en slik avkobling kan illustreres ved debatten om såkalt «moral hazard». En reduksjon av aksjonærenes innflytelse i selskapet ved en slik avkobling som Sjøfjell tar til orde for, vil øke sjansene for slik adferd. Adam Smith var selv bekymret for at aksjeselskaper i for stor grad ville styres av selskapets ledelse. For å motvirke dette har Nassim Taleb nylig foreslått mer «skin in the game», altså at man bør unngå asymmetri mellom mulige oppsider og nedsider ved selskapets virksomhet. Sjøfjells forslag vil bidra til det motsatte. Aksjonærene både er og bør være selskapets eiere.

Avslutningsvis kan man spørre seg om det er ønskelig med en slik avkobling av aksjonærens eierskap. I amerikansk selskapsrettsteori har blant annet Henry Hansmann definert eierne av et selskap som de som kontrollerer det og har rett på

Til tross for at tilgjengelige rettskilder klart forutsetter og direkte omtaler aksjonærene som eiere, står Sjøfjell på sitt

Trygve Hegnar eier ikke Hegnar Media, fastholdt professor Beate Sjøfjell som et av flere eksempler under sitt selskapsrettforum 5. mars.